

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI

DEPARTAMENT ŚRODOWISKA, ROLNICTWA
I ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO

KSR-4100-05/2010

Nr ewid. 90/2010/P09117/KSR

Informacja o wynikach kontroli wykonania w 2009 roku planów finansowych Agencji Nieruchomości Rolnych

Warszawa maj 2010 r.

Misja *Najwyższej Izby Kontroli jest dbałość o gospodarność i skuteczność w służbie publicznej dla Rzeczypospolitej Polskiej*

Wizja *Najwyższej Izby Kontroli jest cieszący się powszechnym autorytetem najwyższy organ kontroli państwowej, którego raporty będą oczekiwanym i poszukiwanym źródłem informacji dla organów władzy i społeczeństwa*

**Informacja
o wynikach kontroli wykonania
w 2009 roku planów finansowych
Agencji Nieruchomości Rolnych**

---

p.o. Dyrektora Departamentu Środowiska, Rolnictwa
i Zagospodarowania Przestrzennego

Teresa Warchałowska

Zatwierdzam:

Marek Zająkała

Wiceprezes
Najwyższej Izby Kontroli

Warszawa, 5 maja 2010 r.

Najwyższa Izba Kontroli
ul. Filtrowa 57
02-056 Warszawa
tel./fax: 0 22 444 50 00
www.nik.gov.pl

Spis treści

1. Wprowadzenie	4
1.1. Cel i zakres kontroli	4
1.2. Uwarunkowania prawne i organizacyjne	4
2. Podsumowanie wyników kontroli.....	6
2.1. Ocena ogólna.....	6
2.2. Sprawozdawczość.....	7
2.3. Uwagi i wnioski	7
3. Ważniejsze wyniki kontroli.....	9
3.1. Księgi rachunkowe	9
3.2. Ustalenie planów finansowych Agencji Nieruchomości Rolnych i Zasobu Własności Rolnej Skarbu Państwa	9
3.3. Wykonanie planów finansowych Agencji Nieruchomości Rolnych i Zasobu Własności Rolnej Skarbu Państwa	10
3.3.1. Przychody Agencji Nieruchomości Rolnych	10
3.3.2. Przychody Zasobu Własności Rolnej Skarbu Państwa (układ memoriałowy)	10
3.3.3. Wpływy Zasobu Własności Rolnej Skarbu Państwa - kierunki rozdysponowania środków Zasobu (układ kasowy)	12
3.4. Należności Agencji i Zasobu Własności Rolnej Skarbu Państwa.....	12
3.5. Umorzenia.....	13
3.6. Koszty Agencji Nieruchomości Rolnych.....	14
3.7. Koszty Zasobu Własności Rolnej Skarbu Państwa.....	15
3.8. Wydatki Zasobu Własności Rolnej Skarbu Państwa - kierunki rozdysponowania środków Zasobu (układ kasowy).....	18
3.9. Dotacje.....	20
3.10. Zatrudnienie i wynagrodzenia	21
3.11. Wydatki majątkowe.....	21
3.12. Zobowiązania Agencji i Zasobu Własności Rolnej Skarbu Państwa	22
3.13. Poręczenia i gwarancje kredytowe udzielone przez Agencję.....	22
3.14. Kontrola wewnętrzna i audyt wewnętrzny w Agencji.....	22
3.15. Pożyczki udzielone przez Agencję.....	23
3.16. Inne ustalenia kontroli	24
4. Informacje dodatkowe o przeprowadzonej kontroli.....	27
4.1. Protokół	27
4.2. Wystąpienie pokontrolne	27
4.3. Finansowe rezultaty kontroli.....	27
5. Załączniki.....	28

1. Wprowadzenie

1.1. Cel i zakres kontroli

Najwyższa Izba Kontroli - Departament Środowiska, Rolnictwa i Zagospodarowania Przestrzennego, na podstawie art. 2 ust. 1 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. *o Najwyższej Izbie Kontroli*¹, przeprowadziła w Biurze Prezesa Agencji Nieruchomości Rolnych, w okresie od 14 grudnia 2009 r. do 26 marca 2010 r., kontrolę *Wykonanie w 2009 r. planów finansowych Agencji Nieruchomości Rolnych*. Celem kontroli było dokonanie oceny wykonania w 2009 r., przez Agencję Nieruchomości Rolnych (zwaną dalej „Agencją” lub „ANR”), planów finansowych:

- Agencji,
- Zasobu Własności Rolnej Skarbu Państwa (Zasobu WRSP).

Kontrola obejmowała okres od 1 stycznia 2009 r. do 31 grudnia 2009 r. i została przeprowadzona pod względem legalności, gospodarności, celowości i rzetelności.

Kontrola przeprowadzona została zgodnie z obowiązującymi w NIK standardami kontroli² oraz założeniami metodycznymi do kontroli wykonania budżetu państwa na rok 2009³.

1.2. Uwarunkowania prawne i organizacyjne

Agencja Nieruchomości Rolnych działa na podstawie ustawy z dnia 19 października 1991 r. *o gospodarowaniu nieruchomościami rolnymi Skarbu Państwa*⁴ (art. 3 ust. 1). Zgodnie z art. 20 ust. 1 i ust. 2 ww. ustawy Agencja prowadzi odrębnie własną gospodarkę finansową oraz gospodarkę finansową Zasobu WRSP i w związku z tym sporządza odrębnie projekt rocznego planu finansowego Agencji oraz projekt rocznego planu finansowego Zasobu WRSP. W okresie objętym kontrolą gospodarka finansowa ANR podlegała rygorom wynikającym z ustawy z dnia 30 czerwca 2005 r. *o finansach publicznych*⁵, ustawy z dnia 29 stycznia 2004 r. - *Prawo zamówień publicznych*⁶ oraz ustawy z dnia 29 września 1994 r. *o rachunkowości*⁷. Dotyczyło jej także rozporządzenie Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 16 marca 2009 r. *w sprawie szczegółowych zasad gospodarki finansowej Agencji Nieruchomości Rolnych oraz gospodarki finansowej Zasobu*

---

¹ Dz. U. z 2007 r. Nr 231, poz. 1701 ze zm.

² Por.: http://bip.nik.gov.pl/pl/bip/metodyka_kontroli/px_standardy_kontroli_nik.pdf

³ Por.: http://bip.nik.gov.pl/pl/bip/metodyka_kontroli/px_px_kontrola_budzetowa_2009_05.pdf

⁴ Dz. U. z 2007 r. Nr 231, poz. 1700 ze zm.

⁵ Dz. U. Nr 249, poz. 2104 ze zm. Obecnie kwestie te reguluje ustawa z dnia 27 sierpnia 2009 r. *o finansach publicznych* (Dz. U. Nr 157, poz. 1240 ze zm.).

⁶ Dz. U. z 2007 r. Nr 223, poz. 1655 ze zm.

⁷ Dz. U. z 2009 r. Nr 152, poz. 1223 ze zm.

*Własności Rolnej Skarbu Państwa*⁸, które reguluje sposób określania rocznego zobowiązania Agencji z tytułu wypłaty na zasilenie Funduszu Rekompensacyjnego, o którym mowa w przepisach ustawy z dnia 8 lipca 2005 r. *o realizacji prawa do rekompensaty z tytułu pozostawienia nieruchomości poza obecnymi granicami Rzeczypospolitej Polskiej*⁹. Zgodnie z tym uregulowaniem, roczne zobowiązanie Agencji zasilające Fundusz Rekompensacyjny obliczane jest jako iloczyn 70,0% powierzchni gruntów sprzedanych w przetargach w danym roku obrotowym i średniej ceny sprzedaży jednego hektara gruntu Zasobu WRSP z jego częściami składowymi, uzyskanej w przetargach w danym roku.

Zgodnie ze statutem ANR, ustanowionym rozporządzeniem Ministra Skarbu Państwa z dnia 1 sierpnia 2003 r. *w sprawie nadania statutu Agencji Nieruchomości Rolnych*¹⁰, w skład Agencji wchodzi Biuro Prezesa, 11 oddziałów terenowych (OT ANR) oraz 5 filii oddziałów terenowych. W skład Zasobu WRSP wchodzi¹¹ 71 jednostek gospodarczych Zasobu (jgZ). Pracami oddziałów terenowych ANR kierują dyrektorzy, działający w granicach określonych przez statut oraz na podstawie pełnomocnictw udzielonych im przez Prezesa Agencji. Dyrektorzy sprawują także nadzór nad jgZ.

W 2009 r. Agencja realizowała zadania dotyczące w szczególności restrukturyzacji, prywatyzacji i zagospodarowania mienia rolnego Skarbu Państwa oraz zadania w zakresie wykonywania - w imieniu państwa - prawa pierwokupu i wykupu gruntów rolnych, wynikające z ustawy z dnia 11 kwietnia 2003 r. *o kształtowaniu ustroju rolnego*¹². Agencja wykonuje również lub współuczestniczy w wykonywaniu zadań wynikających m.in. z przepisów: o stosunku państwa do kościołów i związków wyznaniowych; o ubezpieczeniu społecznym rolników; o ochronie środowiska i ochronie przyrody; o lasach oraz prawa wodnego.

---

⁸ Dz. U. Nr 52, poz. 427.

⁹ Dz. U. Nr 169, poz. 1418 ze zm.

¹⁰ Dz. U. Nr 140, poz. 1348 ze zm.

¹¹ Według stanu na dzień 31 grudnia 2009 r.

¹² Dz. U. Nr 64, poz. 592 ze zm.

2. Podsumowanie wyników kontroli

2.1. Ocena ogólna

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie wykonanie przez Agencję Nieruchomości Rolnych planów finansowych Agencji i Zasobu Własności Rolnej Skarbu Państwa za 2009 r.

Agencja Nieruchomości Rolnych prawidłowo wykonała plany finansowe.

Przychody Agencji wyniosły 145.350,0 tys. zł i były niższe o 1.250,0 tys. zł (tj. o 0,9%) od planowanych oraz wyższe o 6,7% od wykonanych w 2008 r. Głównym powodem niepełnej realizacji przychodów w 2009 r. było wykonanie niższych od planowanych przychodów z najmu oraz ze sprzedaży mienia własnego ANR (str. 10).

Koszty Agencji wyniosły 138.580,0 tys. zł i były niższe o 14.020,0 tys. zł (tj. o 9,2%) od planowanych oraz wyższe o 9,6% od zrealizowanych w 2008 r. Przyczyną niepełnej realizacji planowanych kosztów w 2009 r. były m.in. niższe koszty wynagrodzeń i składek na ubezpieczenia społeczne, koszty usług obcych oraz odpisy amortyzacyjne (str. 14-15).

W 2009 r. Agencja osiągnęła dodatni wynik finansowy w wysokości 6.769,0 tys. zł, zamiast planowanej straty w wysokości 6.000,0 tys. zł. Wypracowany w 2008 r. zysk w kwocie 9.837,5 tys. zł przeznaczono na fundusz rezerwowy Agencji, który na koniec 2009 r. wyniósł 71.243,4 tys. zł i był wyższy o 16,0% w porównaniu do 2008 r. (61.400,5 tys. zł) (str. 15).

Przychody Zasobu WRSP wyniosły 2.432.757,0 tys. zł i były niższe o 24.243,0 tys. zł (tj. o 1,0%) od planowanych oraz wyższe o 11,0% od wykonanych w 2008 r. Powodem niezrealizowania przychodów w 2009 r. było m.in. uzyskanie niższych od zaplanowanych przychodów z odpłatnego korzystania z mienia Zasobu WRSP - w związku z niższą niż zakładano ceną pszenicy przyjętą do naliczania czynszu dzierżawnego (str. 10-11).

W 2009 r. umorzono należności w łącznej kwocie 14.726,0 tys. zł, głównie z tytułu dzierżawy i sprzedaży majątku Zasobu WRSP. Największa pojedyncza umorzona należność wyniosła 4.205,0 tys. zł i dotyczyła umowy dzierżawy majątku Zasobu WRSP zawartej w 1993 r. Najwyższa Izba Kontroli nie wnosi uwag do zasadności dokonywania umorzeń nieściągalnych należności (str. 13-14).

Koszty Zasobu WRSP wyniosły 2.172.571,0 tys. zł i były wyższe o 59.171,0 tys. zł (tj. o 2,8%) od planowanych oraz niższe o 5,9% od poniesionych 2008 r. Zasadniczym powodem przekroczenia kosztów w 2009 r. były wyższe o 162.487,0 tys. zł (tj. o 29,9%) od planowanych koszty z tytułu nadwyżki wpływów nad wydatkami, które podlegają przekazaniu do budżetu państwa (str. 15-18).

2.2. Sprawozdawczość

Najwyższa Izba Kontroli opiniuje pozytywnie sporządzone przez ANR kwartalne sprawozdania budżetowe za 2009 r.¹³: Rb-N o stanie należności i Rb-Z o stanie zobowiązań według tytułów dłużnych oraz poręczeń i gwarancji.

Kontrola stwierdziła, że sporządzone przez Agencję kwartalne sprawozdania budżetowe Rb-N i Rb-Z odzwierciedlają prawdziwy i rzetelny stan należności i zobowiązań na koniec 2009 r. Sprawozdania były przesłane do GUS w terminach określonych w rozporządzeniu Ministra Finansów z dnia 26 czerwca 2006 r. w sprawie sprawozdań jednostek sektora finansów publicznych w zakresie operacji finansowych¹⁴.

2.3. Uwagi i wnioski

Najwyższa Izba Kontroli, podobnie jak w roku 2008, pozytywnie oceniła w 2009 r. wykonanie planów finansowych Agencji Nieruchomości Rolnych. Zadania w zakresie dysponowania mieniem Zasobu WRSP, w tym w szczególności wydzierżawianie gruntów oraz ich sprzedaż, były realizowane w sposób prawidłowy. Agencja wywiązała się z ustawowego obowiązku odprowadzenia do budżetu państwa środków finansowych powstałych w związku nadwyżką wpływów nad wydatkami związanymi z utrzymaniem mienia Zasobu WRSP. Systematycznie zasilany był także Fundusz Rekompensacyjny środkami pochodzącymi ze sprzedaży nieruchomości Zasobu WRSP w trybie przetargowym.

Począwszy od 2006 r. Najwyższa Izba Kontroli wskazuje jednak na potrzebę dokonania zmian legislacyjnych w ustawie o gospodarowaniu nieruchomościami rolnymi Skarbu Państwa, umożliwiających Agencji przekazywanie do Zasobu WRSP niewykorzystanych środków finansowych oraz zmian zapobiegających kumulowaniu się środków pieniężnych na funduszu rezerwowym ANR¹⁵. Osiągnięcie w 2009 r. dodatniego wyniku finansowego skutkowało zwiększeniem stanu środków pieniężnych na rachunkach bankowych Agencji oraz zwiększeniem stanu środków funduszu rezerwowego. Stan środków pieniężnych Agencji na koniec 2009 r. wyniósł 106.884,1 tys. zł i był o 12,1% wyższy niż na koniec 2008 r. (95.355,5 tys. zł), natomiast stan funduszu rezerwowego wynosił na koniec 2009 r. 71.243,4 tys. zł i był o 9.837,5 tys. zł, tj. o 16,0%, wyższy w porównaniu do 2008 r. W dniu

¹³ Według stanu na koniec czwartego kwartału 2009 r.

¹⁴ Dz. U. Nr 113, poz. 770.

¹⁵ Zgodnie z § 3 ust. 3 pkt 2 rozporządzenia Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 16 marca 2009 r. w sprawie szczegółowych zasad gospodarki finansowej Agencji Nieruchomości Rolnych oraz gospodarki finansowej Zasobu Własności Rolnej Skarbu Państwa (Dz. U. Nr 52, poz. 427), środki z funduszu rezerwowego przeznacza się tylko na pokrycie straty za ubiegły rok obrotowy.

1 marca 2010 r. wpłynął do Sejmu RP rządowy projekt ustawy *o zmianie ustawy o gospodarowaniu nieruchomościami rolnymi Skarbu Państwa oraz o zmianie niektórych innych ustaw*¹⁶, który w art. 1 pkt 5 zakłada, że środki zgromadzone na rachunkach Agencji, niewykorzystane na koszty jej funkcjonowania oraz wydatki majątkowe, będą przekazywane do Zasobu WRSP, a następnie do budżetu państwa.

---

¹⁶ Druk Sejmowy Nr 2849.

3. Ważniejsze wyniki kontroli

3.1. Księgi rachunkowe

Najwyższa Izba Kontroli opiniuje bez zastrzeżeń skuteczność funkcjonowania procedur kontroli finansowej, poprawność formalną dowodów i zapisów księgowych oraz wiarygodność ksiąg rachunkowych w Agencji Nieruchomości Rolnych.

W Biurze Prezesa ANR ewidencja finansowo-księgowa prowadzona była w systemie rachunkowości komputerowej - FIX wersja 8.02.01.14 firmy „SOFTMAN”. Stosowany system rachunkowości spełniał wymogi określone w ustawie z dnia 29 września 1994 r. *o rachunkowości*¹⁷.

Badania prawidłowości sporządzania i ewidencjonowania dokumentów księgowych dotyczących kosztów, przeprowadzono w oparciu o próbę 125 dowodów księgowych o łącznej wartości 9.216,0 tys. zł, wybranych z zastosowaniem metody monetarnej (MUS)¹⁸. W wyniku badania nie stwierdzono nieprawidłowości.

3.2. Ustalenie planów finansowych Agencji Nieruchomości Rolnych i Zasobu Własności Rolnej Skarbu Państwa

W planach finansowych Agencji Nieruchomości Rolnych oraz Zasobu Własności Rolnej Skarbu Państwa na 2009 r., określonych w załączniku Nr 13 do *ustawy budżetowej na rok 2009* z dnia 9 stycznia 2009 r.¹⁹ oraz w załączniku Nr 18 ustawy z dnia 17 lipca 2009 r. *o zmianie ustawy budżetowej na rok 2009*²⁰, zaplanowano odpowiednio: przychody ogółem w kwotach 146.600,0 tys. zł i 2.457.000,0 tys. zł, a koszty ogółem w kwotach 152.600,0 tys. zł i 2.113.400,0 tys. zł.

W wyniku zmiany planu finansowego Zasobu WRSP, dokonanej przez Prezesa ANR w porozumieniu z Ministrem Rolnictwa i Rozwoju Wsi oraz Ministrem Finansów, a także po uzyskaniu pozytywnej opinii Sejmowej Komisji Finansów Publicznych, zmniejszono o 50.000,0 tys. zł kwotę wydatków majątkowych na zakup gruntów w ramach realizacji ustawy *o kształtowaniu ustroju rolnego*, tj. ze 100.000,0 tys. zł do 50.000,0 tys. zł, i o 50.000,0 tys. zł zwiększono kwotę wydatków na inwestycje i remonty dotyczące mienia Zasobu WRSP - z 75.000,0 tys. zł do 125.000,0 tys. zł. Powyższa korekta nie wpłynęła

¹⁷ Dz. U. z 2009 r. Nr 152, poz. 1223 ze zm.

¹⁸ MUS (Monetary Unit Sampling) - dobór próby metodą monetarną. Prawdopodobieństwo wylosowania dowodu księgowego jest proporcjonalne do wartości operacji udokumentowanej tym dowodem.

¹⁹ Dz. U. Nr 10, poz. 58.

²⁰ Dz. U. Nr 128, poz. 1057.

na wielkości przychodów i kosztów ogółem Zasobu WRSP, określone w ustawie budżetowej. Korekty dokonano w związku ze zmianą sytuacji na rynku nieruchomości rolnych na przełomie 2008 i 2009 r.: zmniejszyło się zainteresowanie kupnem nieruchomości inwestycyjnych, przy niezmienionym zainteresowaniu zakupem nieruchomości rolnych ze strony dotychczasowych dzierżawców mienia Zasobu WRSP; zwiększyły się potrzeby remontowe dotyczące mienia Zasobu, szczególnie w obiektach zabytkowych.

3.3. Wykonanie planów finansowych Agencji Nieruchomości Rolnych i Zasobu Własności Rolnej Skarbu Państwa

3.3.1. Przychody Agencji Nieruchomości Rolnych

Przychody Agencji wyniosły 145.350,0 tys. zł i były niższe o 1.250,0 tys. zł (tj. o 0,9%) od planu i wyższe o 6,7% od wykonania w 2008 r.

Środki finansowe pobrane z Zasobu WRSP na pokrycie kosztów funkcjonowania Agencji wyniosły 139.600,0 tys. zł i były zgodne z planowanymi w ustawie budżetowej.

Pozostałe przychody wyniosły 5.750,0 tys. zł i były niższe o 1.250,0 tys. zł (tj. o 17,9%) od wielkości planowanej (7.000,0 tys. zł). Głównym powodem niepełnej realizacji pozostałych przychodów było wykonanie niższych od planowanych przychodów z najmu oraz ze sprzedaży mienia własnego ANR.

W 2009 r. ANR odzyskała środki w kwocie 36,2 tys. zł nienależnie pobrane przez byłego Prezesa ANR tytułem świadczenia odszkodowawczego, co było przedmiotem wniosku NIK po kontroli wykonania planu finansowego Agencji w 2006 r. Agencja podjęła również działania mające na celu odzyskanie od I Urzędu Skarbowego w Warszawie zaliczki przekazanej na podatek dochodowy od ww. nienależnego świadczenia odszkodowawczego, w kwocie 19,2 tys. zł.

Najwyższa Izba Kontroli nie ma uwag do sposobu planowania i realizacji przychodów Agencji Nieruchomości Rolnych.

Zbiorcze zestawienie przychodów Agencji w 2009 r. stanowi załącznik Nr 2 do informacji.

3.3.2. Przychody Zasobu Własności Rolnej Skarbu Państwa (układ memoriałowy)

Przychody ogółem Zasobu WRSP wyniosły 2.432.757,0 tys. zł i były niższe o 24.243,0 tys. zł (tj. o 1,0%) od wielkości planowanej oraz wyższe o 11,0% od wykonanych w 2008 r.

Przychody ze sprzedaży mienia Zasobu WRSP wyniosły łącznie 1.800.785,0 tys. zł i były wyższe o 142.785,0 tys. zł (tj. o 8,6%) od planowanych (1.658.000,0 tys. zł). Spowodowane to było uzyskaniem wyższych cen sprzedaży gruntów (średnia cena sprzedaży gruntów rolnych w 2009 r., w porównaniu z ceną przyjętą na etapie tworzenia planu, była wyższa o 16,0%, zaś gruntów nierolnych o 29,0%), przy jednoczesnym wysokim stopniu wykonania rzeczowego planu sprzedaży (realizacja zakładanej powierzchni sprzedaży gruntów wyniosła 99,0% - plan 104,0 tys. ha, wykonanie 103,0 tys. ha).

Przychody z odpłatnego korzystania z mienia Zasobu WRSP wyniosły 322.363,0 tys. zł i były niższe o 181.637,0 tys. zł (tj. o 36,0%) od wielkości planowanej oraz niższe o 31,2% od wykonanych w 2008 r. Było to spowodowane przede wszystkim niższą niż zakładano ceną pszenicy przyjętą do naliczenia przychodów z dzierżawy mienia Zasobu (wyniosła ona 51,39 zł za dt* w pierwszym półroczu 2009 r. oraz 46,49 zł za dt w drugim półroczu, zaś na etapie tworzenia planu zakładano cenę pszenicy w wysokości 75,0 zł/dt dla całego 2009 r.).

Inne przychody z gospodarowania mieniem Zasobu WRSP (obejmujące przede wszystkim pozostałe przychody operacyjne oraz dopłaty obszarowe do gruntów rolnych w jgZ) wyniosły 117.581,0 tys. zł i były wyższe o 37.581,0 tys. zł (tj. o 47,0%) od wielkości planowanej oraz wyższe o 7,9% od wykonanych w 2008 r. Wynikało to przede wszystkim z wyższych niż zakładano przychodów z tytułu kar, zwrotu kosztów sądowych oraz odszkodowań, między innymi obejmujących zwrot aktualnej wartości pieniężnej nieruchomości nieodpłatnie przekazanych z Zasobu WRSP do jednostek samorządu terytorialnego, w związku z niezgodnym (z ustawą o gospodarowaniu nieruchomościami rolnymi Skarbu Państwa) dysponowaniem. Uzyskano również wyższe niż zakładano dopłaty obszarowe.

Przychody finansowe (w tym z tytułu odsetek) wyniosły łącznie 162.945,0 tys. zł i były niższe o 14,2% (tj. o 27.055,0 tys. zł) od wielkości planowanej. Powodem były niższe niż zakładano odsetki od należności z tytułu sprzedaży mienia Zasobu WRSP.

Pozostałe przychody (z działalności własnej jgZ) wyniosły 29.082,0 tys. zł i były wyższe o 16,3% (tj. o 4.082,0 tys. zł) od wielkości planowanej.

Najwyższa Izba Kontroli nie ma uwag do sposobu planowania i realizacji przychodów Zasobu Własności Rolnej Skarbu Państwa.

Zbiorcze zestawienie przychodów Zasobu WRSP w 2009 r. stanowi załącznik Nr 1 do informacji.

---

* Decytona – jednostka miary stosowana w rolnictwie (1dt = 0,1 tony).

3.3.3. Wpływy Zasobu Własności Rolnej Skarbu Państwa - kierunki rozdysponowania środków Zasobu (układ kasowy)

Wpływy z gospodarowania mieniem Zasobu WRSP w 2009 r. wyniosły 1.943.633,0 tys. zł i były niższe o 149.367,0 tys. zł (tj. o 7,1%) od wielkości planowanej oraz wyższe o 0,6% od wykonanych w 2008 r.

Niższe o 6,3% (tj. o 100.025,0 tys. zł) od planowanych były wpływy ze sprzedaży mienia Zasobu WRSP, które wyniosły 1.491.975,0 tys. zł. Spowodowane to było zwiększoną sprzedażą mienia na raty - wpływy zostały rozłożone w czasie.

Niższe o 10,7% (tj. o 48.759,0 tys. zł) od planowanych były wpływy z odpłatnego korzystania z mienia Zasobu WRSP, które wyniosły 407.241,0 tys. zł. Było to spowodowane przede wszystkim niższą niż zakładano - o ponad 20 zł/dt - ceną skupu pszenicy stosowaną do naliczania czynszu dzierżawnego.

Inne wpływy z działalności w zakresie gospodarowania i rozporządzania mieniem Zasobu WRSP (w tym odsetki od środków na rachunkach bankowych) wyniosły 44.241,0 tys. zł i były niższe o 1,3% (tj. o 583,0 tys. zł) od wielkości planowanej (45.000,0 tys. zł). Odsetki od środków pieniężnych na rachunkach bankowych wyniosły 31.167,0 tys. zł.

Zbiorcze zestawienie wpływów Zasobu WRSP w 2009 r. stanowi załącznik Nr 3 do informacji.

3.4. Należności Agencji i Zasobu Własności Rolnej Skarbu Państwa

Należności ogółem Agencji i Zasobu WRSP na koniec 2009 r. wyniosły 1.661.822,0 tys. zł i były niższe o 1,0% (tj. o 24.243,0 tys. zł) od stanu tych należności na koniec 2008 r. (1.686.065,0 tys. zł). Należności Agencji wyniosły 4.509,0 tys. zł i były niższe o 54,1% niż w 2008 r. Zwiększyły się natomiast należności Zasobu WRSP na koniec roku, z 1.458.386,0 tys. zł w 2008 r. do 1.657.313,0 tys. zł w 2009 r., tj. o 13,6%.

Zaległości w płatnościach na rzecz Agencji na koniec 2009 r. z tytułu dzierżawy i sprzedaży mienia Zasobu WRSP, z tytułu bezumownego użytkowania nieruchomości Zasobu WRSP oraz wieczystego użytkowania nieruchomości wyniosły łącznie 1.116.056,0 tys. zł i były niższe o 106.718,0 tys. zł niż w 2008 r., tj. o 8,7%.

Wymagalne należności bieżące z tytułu dzierżawy i sprzedaży mienia Zasobu WRSP, których termin płatności upływał w 2009 r., wyniosły 1.761.174,0 tys. zł, z czego terminowo uregulowano 1.702.864,0 tys. zł, tj. 96,7%.

Wymagalne w 2009 r. należności zaległe z tytułu dzierżawy i sprzedaży mienia Zasobu WRSP, których termin płatności przypadał w okresach poprzednich, wyniosły 1.022.869,0 tys. zł, z czego uregulowano 116.676,0 tys. zł, tj. 11,4%.

Nastąpiło polepszenie spłacalności należności bieżących i zaległych z tytułu umów dzierżawy i sprzedaży mienia Zasobu WRSP. Wskaźnik spłaty należności bieżących wyniósł 96,7% i zwiększył się o 4,6 punktu procentowego w porównaniu do 2008 r. (92,1%). Wskaźnik spłaty należności zaległych wyniósł 11,4% i był wyższy o 3,2 punktu procentowego w porównaniu z 2008 r. (8,2%).

Najwyższa Izba Kontroli nie wnosi uwag do podejmowanych przez Agencję działań mających na celu wyegzekwowanie zaległych należności.

3.5. Umorzenia

W 2009 r. Agencja umorzyła należności w łącznej kwocie 14.726,0 tys. zł²¹. Z tytułu dzierżawy i sprzedaży mienia Zasobu WRSP umorzono 13.552,0 tys. zł, z tytułu bezumownego użytkowania 1.110,0 tys. zł oraz z tytułu użytkowania wieczystego 64,0 tys. zł. Kontrola stwierdziła, że umorzeń dokonano zgodnie z art. 23a ustawy z dnia 19 października 1991 r. *o gospodarowaniu nieruchomościami Skarbu Państwa* oraz § 4 ust. 1 rozporządzenia Ministra Skarbu Państwa z dnia 1 sierpnia 2003 r. *w sprawie szczegółowych przesłanek odroczenia, rozłożenia na raty lub umorzenia należności Agencji Nieruchomości Rolnych oraz trybu postępowania w tych sprawach*²², przy czym w przypadku należności powyżej 100,0 tys. zł umorzeń dokonano na podstawie pełnomocnictw udzielonych dyrektorom Oddziałów Terenowych ANR przez Prezesa Agencji. W toku kontroli zbadano 4 takie sprawy na łączną kwotę 1.633,0 tys. zł spośród 18 na kwotę ogółem 11.589,8 tys. zł. Najwyższa Izba Kontroli nie wnosi uwag do zasadności dokonanych umorzeń należności.

Najwyższa Izba Kontroli w 2008 r., po kontroli w zakresie sprzedaży i wydzierżawiania nieruchomości rolnych Zasobu Własności Rolnej Skarbu Państwa²³, wnioskuje o określenie kwoty należności umarzanej przez ANR, powyżej której wymagana jest zgoda ministra właściwego do spraw rolnictwa i rozwoju wsi oraz zamieszczanie informacji o tym umarzaniu w Biuletynie Informacji Publicznej. W dniu 19 listopada 2009 r. Minister Rolnictwa i Rozwoju Wsi wydał rozporządzenie *w sprawie szczegółowych przesłanek*

²¹ Największa kwota umorzonej należności wynosiła 4.205 tys. zł, z czego należność główna 2.944 tys. zł, odsetki 1.261 tys. zł, i dotyczyła umowy dzierżawy zawartej w 1993 r.

²² Dz. U. Nr 140, poz. 1349.

²³ *Informacja o wynikach kontroli sprzedaży i wydzierżawiania nieruchomości rolnych Zasobu Własności Rolnej Skarbu Państwa*, Warszawa, czerwiec 2008 r., KSR-41010/07, Nr ewid. 131/2008/P/07112/KSR.

odroczenia, rozłożenia na raty lub umorzenia należności Agencji Nieruchomości Rolnych oraz trybu postępowania w tych sprawach²⁴, zgodnie z którym (§ 4 ust. 4-5) umorzenie należności w wysokości powyżej stu tysięcy złotych wymaga wcześniejszego uzyskania zgody ministra właściwego do spraw rozwoju wsi, a informacja o takim umorzeniu każdorazowo podlega ogłoszeniu w Biuletynie Informacji Publicznej.

W 2009 r. Agencja odroczyła spłatę należności z tytułu dzierżawy i sprzedaży mienia Zasobu WRSP w łącznej kwocie 16.853,0 tys. zł, rozłożyła na raty należności w kwocie 10.554,0 tys. zł oraz obniżyła (na podstawie art. 700 ustawy z dnia 23 kwietnia 1964 r. - *Kodeks cywilny*²⁵) należności z tytułu czynszu dzierżawnego w łącznej kwocie 27.663,0 tys. zł.

3.6. Koszty Agencji Nieruchomości Rolnych

Koszty Agencji ogółem wyniosły 138.580,0 tys. zł i były niższe o 9,2% (tj. o 14.020,0 tys. zł) od planowanych. Przyczyną niepełnej realizacji planowanych kosztów były m.in. niższe koszty wynagrodzeń i składek na ubezpieczenia społeczne - w związku z niższym poziomem zatrudnienia, a także niższe odpisy amortyzacyjne - w związku z mniejszymi wydatkami majątkowymi.

Koszty wynagrodzeń wyniosły 89.786,0 tys. zł i były niższe o 1,8% (tj. o 1.614,0 tys. zł) od planowanych, a składki na ubezpieczenia społeczne stanowiły kwotę 11.389,0 tys. zł - niższą o 16,9% (tj. o 2.311,0 tys. zł) od planowanej.

Koszty amortyzacji wyniosły 4.556,0 tys. zł i były niższe o 24,1% (tj. o 1.440,0 tys. zł) od planowanych.

Niższe od planowanych były także pozostałe koszty Agencji, w tym:

- koszty materiałów i energii, które wyniosły 4.437,0 tys. zł i były niższe o 11,3% (tj. o 563,0 tys. zł) od planowanych;
- koszty remontów, które wyniosły 1.246,0 tys. zł i były niższe o 59,8% (tj. o 1.854,0 tys. zł) od planowanych;
- na pozostałe usługi obce poniesiono koszty w kwocie 12.611,0 tys. zł, która była niższa o 15,9% (tj. o 2.389,0 tys. zł) od zaplanowanej;

---

²⁴ Dz. U. Nr 210, poz. 1619. Rozporządzenie weszło w życie z dniem 26 grudnia 2009 r. i zastąpiło rozporządzenie w tej samej sprawie Ministra Skarbu Państwa z dnia 1 sierpnia 2003 r. (Dz. U. Nr 140, poz. 1349). Ze względu na okres objęty kontrolą (1 stycznia – 31 grudnia 2009 r.) stosowanie rozporządzenia Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 19 listopada 2009 r. nie było przedmiotem kontroli.

²⁵ Dz. U. Nr 16, poz. 93 ze zm.

- składki na Fundusz Pracy stanowiły kwotę 1.857,0 tys. zł - niższą o 19,3% (tj. o 443,0 tys. zł) od planowanej;
- inne koszty funkcjonowania (ubezpieczenia, odpisy na ZFŚS, podatki i opłaty, podróże służbowe oraz inne koszty) wyniosły 12.697,0 tys. zł i były niższe o 21,1% (tj. o 3.403,0 tys. zł) od wielkości planowanej.

W 2009 r. Agencja poniosła dodatkowe koszty za niezgodne z prawem rozwiązanie umowy o pracę, zawartej na czas nieokreślony. Pracownikowi jednego z Oddziałów Terenowych ANR wypowiedziano umowę o pracę bez powiadomienia o tym fakcie zakładowej organizacji związkowej, co stanowi naruszenie art. 38 § 1 ustawy z dnia 26 czerwca 1974 r. - *Kodeks pracy*²⁶. W wyniku zawartej ugody sądowej Agencja została zobowiązana do zapłacenia, na rzecz zwolnionego pracownika, odszkodowania w kwocie 37,7 tys. zł.

W 2009 r. Agencja osiągnęła dodatni wynik finansowy w wysokości 6.769,0 tys. zł, zamiast planowanej straty w wysokości 6.000,0 tys. zł. Skutkiem tego było zwiększenie środków pieniężnych i innych aktywów pieniężnych Agencji o 11.528,6 tys. zł (tj. o 12,1%), do kwoty 106.884,1 tys. zł na koniec 2009 r. Stan funduszu rezerwowego Agencji zwiększył się o 9.842,9 tys. zł (tj. o 16,0%) do kwoty 71.243,4 tys. zł. Związane to było z przeznaczeniem przez Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi zysku netto Agencji za 2008 r., w kwocie 9.837,5 tys. zł, na fundusz rezerwowy Agencji.

Zbiorcze zestawienie kosztów Agencji poniesionych w 2009 r. przedstawiono w załączniku Nr 2 do informacji.

3.7. Koszty Zasobu Własności Rolnej Skarbu Państwa

Koszty ogółem Zasobu WRSP wyniosły 2.172.571,0 tys. zł i były wyższe o 2,8% (tj. o 59.171,0 tys. zł) od wielkości planowanej.

Przekazy zewnętrzne wyniosły 1.263.588,0 tys. zł i były wyższe o 5,7% (tj. o 68.588,0 tys. zł) od planowanych. Zasadniczym tego powodem były wyższe o 162.487,0 tys. zł (tj. o 29,9%) od planowanych koszty z tytułu nadwyżki wpływów nad wydatkami, które podlegają przekazaniu do budżetu państwa. Koszty zasilenia Funduszu Rekompensacyjnego wyniosły 558.101,0 tys. zł, przy czym rozliczenie roczne tego zobowiązania - zgodnie z art. 16 ust. 4 ustawy z dnia 8 lipca 2005 r. *o realizacji prawa do rekompensaty z tytułu pozostawienia nieruchomości poza obecnymi granicami Rzeczypospolitej Polskiej*²⁷ - nastąpi po zatwierdzeniu sprawozdania finansowego Zasobu WRSP.

²⁶ Dz. U. z 1998 r. Nr 21, poz. 94 ze zm.

²⁷ Dz. U. Nr 169, poz. 1418 ze zm.

Koszt z tytułu przekazu środków na koszty funkcjonowania Agencji wyniósł 139.600,0 tys. zł i był zgodny z wielkością planowaną.

Z tytułu gospodarowania mieniem Zasobu WRSP koszty wyniosły 769.383,0 tys. zł i były niższe o 1,2% (tj. o 9.417,0 tys. zł) od wielkości planowanej.

Koszt amortyzacji mienia Zasobu WRSP wyniósł 145.749,0 tys. zł i był niższy o 4,7% (tj. o 7.251,0 tys. zł) od wielkości planowanej.

Na materiały i energię zostały poniesione koszty w kwocie 20.849,0 tys. zł - niższej o 5,2% (tj. o 1.151,0 tys. zł) od wielkości planowanej.

Koszty remontów wyniosły 26.914,0 tys. zł i były niższe o 42,7% (tj. o 20.086,0 tys. zł) od wielkości planowanej. Było to spowodowane koniecznością przesunięć terminów realizacji oraz rezygnacją z planowanych remontów. Wpłynęły na to opóźnienia w zakresie wyłaniania wykonawców prac remontowych (przedłużające się postępowania prowadzone w trybie zamówień publicznych). Ponadto nie doszły do skutku zaplanowane roboty remontowe w obiektach zabytkowych.

Koszt usług obcych wyniósł 76.240,0 tys. zł i był niższy o 28,7% (tj. o 30.760,0 tys. zł) od wielkości planowanej. Wpłynęły na to długotrwałe procedury:

- uzyskiwania zgód ze starostw na rozbiórki i likwidację budynków oraz obiektów wraz z utylizacją azbestu, a po ich uzyskaniu - z wyłonieniem w drodze przetargów publicznych wykonawców tych robót,
- regulacji stanu prawnego nieruchomości,
- przetargowe związane z wyłanianiem wykonawców na roboty geodezyjne.

Ponadto na niższe koszty usług obcych wpłynęły niższe niż zakładano koszty w zakresie wycen majątkowych.

Na wynagrodzenia z narzutami w Zasobie WRSP koszty wyniosły 83.043,0 tys. zł i były niższe o 6,0% (tj. o 5.257,0 tys. zł) od wielkości planowanej. Wynagrodzenia bez narzutów wyniosły 69.578,0 tys. zł i były niższe o 5,2% od planowanych. Niższe o 7,8% od planowanych były koszty składek na ubezpieczenie społeczne, które wyniosły 10.142,0 tys. zł. Niższe o 18,3% od planowanych były także koszty składek na Fundusz Pracy, które wyniosły 1.470,0 tys. zł. Koszty innych świadczeń na rzecz pracowników wyniosły 1.853,0 tys. zł i były niższe o 11,8% od planowanych.

Koszt bezzwrotnej pomocy finansowej dla jednostek sektora finansów publicznych wyniósł 35.841,0 tys. zł i był niższy o 37,7% (tj. o 21.659,0 tys. zł) od wielkości planowanej. Koszt bezzwrotnej pomocy finansowej dla pozostałych jednostek spoza sektora finansów publicznych wyniósł 6.568,0 tys. zł i był niższy o 27,0% (tj. o 2.432,0 tys. zł) od wielkości

planowanej. Ponoszenie kosztów bezzwrotnej pomocy następuje po realizacji przez gminy i spółdzielnie mieszkaniowe kolejnych etapów inwestycji. Realizowane w trybie zamówień publicznych inwestycje często opóźniały się, co powodowało przesuwanie się kosztów podlegających refundacji na kolejne kwartały roku lub na rok następny. Podpisywane z gminami porozumienia o bezzwrotnej pomocy finansowej, stanowiące podstawę planowanych kosztów, często nie były realizowane z przyczyn leżących po stronie beneficjentów (m.in. w wyniku opóźnień w przygotowaniu przez gminy dokumentacji projektowo-kosztorysowej, długotrwałych procedur związanych z wyłanianiem przez gminy wykonawców w trybie zamówień publicznych, brakiem środków na realizację planowanych inwestycji).

Pozostałe koszty rodzajowe (związane z utrzymaniem zasobów mieszkaniowych, ubezpieczeniami majątkowymi, zwrotem nakładów inwestycyjnych poprzednim użytkownikom) wyniosły 8.123,0 tys. zł i były wyższe o 8,3% (tj. o 623,0 tys. zł) od wielkości planowanej.

Pozostałe koszty operacyjne (w tym koszty z tytułu odpisów aktualizujących przeterminowane należności główne) wyniosły 110.488,0 tys. zł i były niższe o 6,0% (tj. o 7.012,0 tys. zł) od wielkości planowanej. Odpisy aktualizujące należności wyniosły 94.676,0 tys. zł i były niższe o 5,3% od planowanych. Odpisy przedawnionych, umorzonych i nieściągalnych należności wyniosły 3.713,0 tys. zł i były niższe o 57,3% od planowanych.

Koszty kar i odszkodowań wyniosły 2.562,0 tys. zł i były wyższe o 327,0% (tj. o 1.962,0 tys. zł) od planowanych. Na przekroczenie planowanej na 2009 r. wielkości kar i odszkodowań miała wpływ kwota zasądzona na podstawie wyroku sądowego z dnia 25 maja 2009 r. (sygn. akt. I C 805/08) w wysokości 1.906,7 tys. zł. Kwota ta nie była ujęta w szacunku dokonanym na potrzeby opracowania planu finansowego Zasobu WRSP, ponieważ w momencie jego sporządzania brak było informacji o terminie i wyniku toczącego się postępowania sądowego (pierwsze orzeczenie w tej sprawie, Sąd Polubowny przy Okręgowej Izbie Radców Prawnych w Gdańsku wydał w dniu 4 lipca 2005 r.).

Koszty podatków i opłat wyniosły 53.654,0 tys. zł i były niższe o 10,6% (tj. o 6.346,0 tys. zł) od wielkości planowanej. Koszty podatków i opłat obejmują podatek VAT obciążający koszty, podatek od nieruchomości, podatek rolny i leśny oraz pozostałe podatki i opłaty zawierające między innymi opłaty w sprawach sądowych, opłaty adiacenckie i planistyczne. Niższe wykonanie tej pozycji planu było spowodowane niższym niż planowano kosztem opłat za wypisy i wyrisy oraz innych opłat administracyjnych, przedłużającymi się procedurami zakładania ksiąg wieczystych.

Koszty finansowe wyniosły 201.912,0 tys. zł i były wyższe o 83,6% (tj. o 91.912,0 tys. zł) od wielkości planowanej. Było to spowodowane przeszacowaniami należności ze sprzedaży mienia Zasobu WRSP wyrażonych miernikiem naturalnym, w związku ze spadkiem ceny pszenicy.

Wynik finansowy, ustalony w planie Zasobu WRSP w wysokości 343.600,0 tys. zł, został osiągnięty w kwocie 260.186,0 tys. zł. Było to spowodowane przede wszystkim wyższymi kosztami z tytułu przekazów zewnętrznych w 2009 r., tj. wpłaty do budżetu państwa kwoty o 162.487,0 tys. zł wyższej niż planowano.

Najwyższa Izba Kontroli nie ma uwag do sposobu planowania i realizacji kosztów Zasobu Własności Rolnej Skarbu Państwa.

Zbiorcze wykonanie kosztów Zasobu WRSP w 2009 r. stanowi załącznik Nr 1 do informacji.

3.8. Wydatki Zasobu Własności Rolnej Skarbu Państwa - kierunki rozdysponowania środków Zasobu (układ kasowy)

Wydatki Zasobu WRSP ogółem wyniosły 2.054.626,0 tys. zł i były niższe o 7,3% (tj. o 161.974,0 tys. zł) od wielkości planowanej.

Wydatki z tytułu przekazów zewnętrznych wyniosły 1.536.310,0 tys. zł i były wyższe o 1,6% (tj. o 24.310,0 tys. zł) od wielkości planowanej.

Do końca czerwca 2009 r. przekazana została na rachunek dochodów budżetu państwa kwota 824.439,0 tys. zł z tytułu nadwyżki wpływów nad wydatkami za 2008 r.

Przekazane zostało także 711.871,0 tys. zł do Funduszu Rekompensacyjnego, z tego 311.871,0 tys. zł za 2008 r. oraz 400.000,0 tys. zł zaliczkowo za 2009 r.

Pobrane z Zasobu WRSP środki przekazywane na pokrycie kosztów funkcjonowania Agencji wyniosły 139.610,0 tys. zł i były wyższe o 10,0 tys. zł od wielkości planowanej. Różnica ta wynikała z wyrównania niedopłaty za 2008 r. w OT ANR we Wrocławiu.

Wydatki w zakresie gospodarowania mieniem Zasobu WRSP wyniosły łącznie 378.706,0 tys. zł i były niższe o 33,0% (tj. o 186.294,0 tys. zł) od wielkości planowanej.

Wydatki na inwestycje i remonty wyniosły 77.930,0 tys. zł i były niższe o 55,5% (tj. o 97.070,0 tys. zł) od wielkości planowanej, z tego wydatki na inwestycje i remonty dotyczące mienia Zasobu WRSP wyniosły 72.200,0 tys. zł i były niższe o 42,2% (tj. o 52.800,0 tys. zł) od wielkości planowanej. Było to spowodowane niewykonaniem planowanych remontów i przesunięciem ich realizacji na kolejne kwartały, opóźnieniem w uruchamianiu procedury zamówień publicznych na roboty remontowe i inwestycyjne oraz brakiem wykonawców robót budowlano-montażowych.

Wydatki z tytułu realizacji ustawy *o kształtowaniu ustroju rolnego* wyniosły 5.730,0 tys. zł i były o 88,5% (tj. o 44.270,0 tys. zł) niższe niż planowano. Na niezrealizowanie planowanych wydatków na realizację tej ustawy, tj. na zakup gruntów w ramach pierwokupu i wykupu, miały m.in. wpływ obciążenia nieruchomości w formie hipotek.

Wydatki na bezwrotną pomoc finansową wyniosły 42.572,0 tys. zł i były niższe o 36,0% (tj. o 23.928,0 tys. zł) od wielkości planowanej.

Wydatki na utrzymanie zasobów mieszkaniowych wyniosły 1.430,0 tys. zł i były niższe o 42,8% (tj. o 1.070,0 tys. zł) od wielkości planowanej. Wynikało to z poniesienia niższych niż planowano wydatków z tytułu zapłaty, niuregulowanych przez najemców mieszkań, zobowiązań wobec wspólnot mieszkaniowych i innych zarządców.

Wydatki na utrzymanie mienia niezagospodarowanego (w tym podatki, ubezpieczenia, dozór) wyniosły 39.164,0 tys. zł i były niższe o 20,1% (tj. o 9.836,0 tys. zł) od wielkości planowanej. Było to spowodowane niską realizacją przewidywanych rozbiórek obiektów budowlanych, koniecznością wprowadzenia korekt do opracowanych kosztorysów budowlanych oraz długotrwałymi procedurami wyłaniania wykonawców w trybie zamówień publicznych. Ponadto, ze względu na mniejszą liczbę rozwiązywanych umów dzierżawy, mniejsza była liczba obiektów przejmowanych od dzierżawców, co miało wpływ na ograniczenie wydatków na ich zabezpieczenie i dozór.

Wydatki związane z rozdysponowaniem mienia Zasobu WRSP wyniosły 48.005,0 tys. zł i były niższe o 33,3% (tj. o 23.995,0 tys. zł) od wielkości planowanej. Spowodowane to było m.in. niższymi kosztami wycen i przygotowania nieruchomości do sprzedaży. Ponadto występowały problemy z uregulowaniami stanów prawnych nieruchomości, spowodowane czynnikami niezależnymi od ich wykonawców oraz zamawiającego, np.: brak decyzji stwierdzającej własność Skarbu Państwa lub brak uprawomocnienia takich decyzji; niektóre nieruchomości obciążone są ograniczonymi prawami rzeczowymi na rzecz osób fizycznych, służebnością lub hipotekami, które trzeba znieść lub wykreślić; występują niezgodności w ewidencji gruntów między starostwem a ewidencją Agencji, które wymagają sprostowania.

Pozostałe wydatki wyniosły 70.745,0 tys. zł i były niższe o 26,6% (tj. o 25.255,0 tys. zł) od wielkości planowanej. W pozycji tej wykazane zostały wydatki z tytułu wpłaty podatku VAT do Urzędu Skarbowego w kwocie 44.502,0 tys. zł, które były wyższe o 25,8% (tj. o 15.498,0 tys. zł) od planowanych. Inne wydatki (z tytułu opłat adiacenckich, wzrostu wartości nieruchomości oraz opłat komorniczych i egzekucyjnych) wyniosły 26.242,0 tys. zł i były niższe o 27,1% (tj. o 9.758,0 tys. zł) od planowanych. Spowodowane to było m.in.

niższymi wydatkami dotyczącymi opłat sądowych, komorniczych i egzekucyjnych oraz opłat planistycznych, opóźnieniem w realizacji zaplanowanych na 2009 r. zadań dotyczących likwidacji zbędnego mienia u dzierżawców.

Wydatki na funkcjonowanie jgZ wyniosły 98.860,0 tys. zł i były niższe o 4,9% (tj. o 5.140,0 tys. zł) od wielkości planowanej. Spowodowane to było m.in. niższymi niż planowano kosztami działalności jgZ.

Ustalona w planie finansowym Zasobu WRSP ujemna różnica wpływów i wydatków w kwocie 123.600,0 tys. zł nie została osiągnięta z powodu wykonania niższych o 7,3% od planowanych wydatków Zasobu WRSP. Różnica wpływów i wydatków była ujemna i wyniosła 110.993,0 tys. zł.

Stan środków pieniężnych na koniec 2009 r. wyniósł 804.454,0 tys. zł i był wyższy o 21,3% (tj. o 141.454,0 tys. zł) od planowanego. Było to spowodowane niższymi niż planowano wydatkami w zakresie gospodarowania mieniem Zasobu WRSP. Stan środków pieniężnych na koniec 2009 r. był niższy o 123.234,0 tys. zł od stanu na początek 2009 r. (927.688,0 tys. zł).

Najwyższa Izba Kontroli nie ma uwag do sposobu planowania i realizacji wydatków Zasobu Własności Rolnej Skarbu Państwa.

Zbiorcze zestawienie wydatków Zasobu WRSP - kierunki rozdysponowania środków finansowych stanowiących mienie Zasobu WRSP w 2009 r. stanowi załącznik Nr 3 do informacji.

3.9. Dotacje

Z zaplanowanej dotacji z budżetu państwa (część 33 - Rozwój wsi, dział 700 - Gospodarka mieszkaniowa, rozdział 70012 - Agencja Nieruchomości Rolnych) w wysokości 47,0 tys. zł na pokrycie należności za odpłatne przejmowanie nieruchomości rolnych na własność Skarbu Państwa od rolników, w ramach realizacji przepisów ustawy z dnia 20 grudnia 1990 r. *o ubezpieczeniu społecznym rolników*²⁸, Agencja w dniu 24 listopada 2009 r. otrzymała od Ministerstwa Rolnictwa i Rozwoju Wsi środki z dotacji celowej w kwocie 1,0 tys. zł. Uruchomienie dotacji nastąpiło na podstawie umowy Nr 1/2009 z dnia 12 sierpnia 2009 r. zawartej pomiędzy Ministrem Rolnictwa i Rozwoju Wsi a Prezesem ANR. Kwota dotacji budżetowej dotyczyła 1 decyzji wydanej w dniu 10 lipca 2009 r. przez OT ANR w Olsztynie. Na podstawie ww. decyzji Agencja przejęła na własność Skarbu Państwa do Zasobu WRSP nieruchomość rolną o powierzchni 1,16 ha.

---

²⁸ Dz. U. z 2008 r. Nr 50, poz. 291 ze zm.

3.10. Zatrudnienie i wynagrodzenia

W 2009 r. zatrudnienie w ANR w przeliczeniu na pełne etaty wynosiło 938 osób (wzrost o 2,0% w porównaniu do 2008 r.) i nie przekroczyło wielkości zaplanowanej (960). Przeciętne miesięczne wynagrodzenie przypadające na etat wyniosło 7.701,0 zł i było wyższe o 9,4% w porównaniu do 2008 r. (7.037,0 zł). Zaplanowane na 2009 r. wynagrodzenia osobowe brutto w kwocie 91.400,0 tys. zł zostały zrealizowane w kwocie 89.786,0 tys. zł, tj. w 98,2%. Wynagrodzenia te były wyższe o 11,3% od zrealizowanych w 2008 r. (80.677,0 tys. zł). Wzrost wynagrodzeń założony w planie finansowym na 2009 r. wynikał z przewidywanego wzrostu średniego wynagrodzenia w sektorze przedsiębiorstw i wzrostu liczby planowanych etatów.

Miesięczne wynagrodzenie brutto osób kierujących ANR, tj. Prezesa, Wiceprezesów oraz Głównego Księgowego było zgodne z uregulowaniami zawartymi w art. 8 pkt 5 lit. a) ustawy z dnia 3 marca 2000 r. *o wynagradzaniu osób kierujących niektórymi podmiotami prawnymi*²⁹ i wynosiło odpowiednio: 19.833 zł, 19.750 zł, 18.885 zł.

Zatrudnienie w jednostkach gospodarczych Zasobu, w przeliczeniu na pełne etaty, wynosiło 1.311 i uległo zwiększeniu o 10 etatów w porównaniu do 2008 r. Nie został przekroczony planowany limit zatrudnienia w jgZ (1.400 etatów).

Na wynagrodzenia osobowe w jgZ wydatkowano 69.578,0 tys. zł. W 2009 r. przeciętne miesięczne wynagrodzenie w jgZ, przypadające na etat, wyniosło 4.010,0 zł i było wyższe o 8,2% w porównaniu do 2008 r.

Zestawienie zatrudnienia i wynagrodzenia w Agencji w 2009 r. stanowi załącznik Nr 4 do informacji.

Za 2009 r. przekazano składki na ubezpieczenia społeczne w kwocie 21.531,0 tys. zł oraz na Fundusz Pracy w kwocie 3.327,0 tys. zł, w terminach określonych w art. 47 ust. 1 pkt 3 ustawy z 13 października 1998 r. *o systemie ubezpieczeń społecznych*³⁰.

3.11. Wydatki majątkowe

Wydatki majątkowe Agencji zaplanowane w 2009 r. na 5.000,0 tys. zł zostały zrealizowane w wysokości 2.085,0 tys. zł, z czego główną pozycję stanowiły wydatki na zakup sprzętu informatycznego i oprogramowania, za kwotę 1.072,2 tys. zł.

Zrealizowane wydatki majątkowe Agencji stanowiły 41,7% planowych, co spowodowane było głównie nie zrealizowaniem zakupów samochodów osobowych. Niezrealizowanie

²⁹ Dz. U. Nr 26, poz. 306 ze zm.

³⁰ Dz. U. z 2009 r. Nr 205, poz. 1585 ze zm.

planu zakupu samochodów wynikało z przyjętego w marcu 2009 r. programu w zakresie ograniczenia wydatków ANR.

Wydatki majątkowe Zasobu WRSP w 2009 r. na zakup gruntów w ramach pierwokupu i wykupu wyniosły 5.730,0 tys. zł i były niższe o 88,5% (tj. o 44.270,0 tys. zł) od limitu wydatków na ten cel określonego w planie finansowym (50.000,0 tys. zł). Na niezrealizowanie planowych wydatków na zakup gruntów w ramach pierwokupu i wykupu miały głównie wpływ niska przydatność oferowanych nieruchomości do powiększania gospodarstw rodzinnych (małe obszary nieruchomości do 1 ha - 80,0% o funkcji nierolnej) oraz obciążenia nieruchomości hipotekami.

3.12. Zobowiązania Agencji i Zasobu Własności Rolnej Skarbu Państwa

Łączne zobowiązania Agencji i Zasobu WRSP na koniec 2009 r. wyniosły 952.846,0 tys. zł i były niższe o 356.839,0 tys. zł (tj. o 27,2%) w porównaniu do 2008 r. Zobowiązania wymagalne na koniec 2009 r. wyniosły 5,0 tys. zł i dotyczyły podatku rolnego oraz leśnego, niezapłaconego w 2009 r. przez byłego dzierżawcę gruntów Zasobu WRSP. Kwota powyższego zobowiązania została uregulowana przez Agencję w lutym 2010 r. a od b. dzierżawcy ma być dochodzona w postępowaniu sądowym.

3.13. Poręczenia i gwarancje kredytowe udzielone przez Agencję

Zgodnie z art. 23 ustawy z dnia 19 października 1991 r. *o gospodarowaniu nieruchomościami rolnymi Skarbu Państwa*, Agencja może udzielać poręczeń i gwarancji kredytowych, w tym dewizowych, do wysokości określonej w planie finansowym.

W 2009 r. Agencja nie udzielała poręczeń i gwarancji kredytowych obciążających mienie Zasobu WRSP. Na koniec grudnia 2009 r. czynnymi poręczeniami i gwarancjami udzielonymi w latach poprzednich objęte były 2 podmioty na łączną kwotę 345,0 tys. zł³¹. Nie przekroczono planowanego limitu poręczeń i gwarancji w wysokości 30.000,0 tys. zł. Należności Agencji z tytułu zrealizowanych poręczeń i gwarancji kredytowych w kwocie 1.025,0 tys. zł są dochodzone w postępowaniach egzekucyjnych i ugodowych.

3.14. Kontrola wewnętrzna i audyt wewnętrzny w Agencji

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie nadzór nad wykonywaniem zadań Agencji, sprawowany przez kontrolę wewnętrzną oraz audyt wewnętrzny.

---

³¹ Poręczenia zostały udzielone w 1996 r. i 1998 r. z terminem obowiązywania do dnia 31 marca 2012 r.

Nadzór nad wykonywaniem zadań ANR sprawowany był przez wyznaczone do tego celu komórki organizacyjne kontroli wewnętrznej oraz audytu wewnętrznego. Komórki te działały na podstawie zatwierdzonych przez Prezesa ANR procedur oraz okresowych planów kontroli. Wyniki działań ww. komórek zostały wykorzystane przez kierownictwo Agencji.

W 2009 r. Zespół Kontroli Wewnętrznej (ZKW)³² przeprowadził 22 kontrole planowe oraz 27 doraźnych. Kontrole planowe dotyczyły m.in. stanu przygotowania do zagospodarowania gruntów Zasobu WRSP, realizacji umów nieodpłatnego przekazania nieruchomości jednostkom samorządowym, skuteczności nadzoru właścicielskiego nad wydzierżawionym mieniem, przygotowania procedur przetargowych i skuteczności przetargów. Kontrole doraźne dotyczyły m.in. świadczenia pracy na rzecz Agencji przez byłych pracowników oraz funkcjonowania Oddziałów Terenowych/Filii ANR, jednoosobowych spółek Skarbu Państwa ze 100% udziałem Agencji, a także stadnin koni. Sformułowane w wyniku kontroli wewnętrznej wnioski pokontrolne zostały zrealizowane lub podjęto działania w celu ich realizacji.

Ponadto ZKW rozpatrzył 288 skarg, wniosków i pism, które wpłynęły w 2009 r. do Agencji.

Zespół Audytu Wewnętrznego³³ zrealizował 5 zaplanowanych zadań audytowych, dotyczących m.in. udzielania przez ANR bezzwrotnej pomocy finansowej, obsługi wielooddziałowych kontroli zewnętrznych, wykorzystania środków Zakładowego Funduszu Świadczeń Socjalnych, zarządzania IT i polityki bezpieczeństwa oraz procesów typowania, przygotowania i ogłaszania informacji o sprzedaży nieruchomości. Kierownictwo Agencji podjęło działania w celu realizacji wniosków wynikających z ustaleń poszczególnych zadań audytowych. Komórka audytu wewnętrznego podejmowała czynności sprawdzające realizację tych wniosków, w szczególności najbardziej istotnych z punktu widzenia funkcjonowania Agencji, tj. dotyczących procesu przygotowywania nieruchomości do sprzedaży oraz udzielania bezzwrotnej pomocy finansowej podmiotom zewnętrznym.

3.15. Pożyczki udzielone przez Agencję

W 2009 r. Agencja udzieliła dwóch pożyczek w łącznej kwocie 5.000,0 tys. zł. Pożyczki te zostały spłacone w listopadzie 2009 r. oraz w styczniu 2010 r. Z tytułu kwot głównych udzielonych pożyczek, w 2009 r. spłacono łącznie 4.250,1 tys. zł.

³² W ZKW zatrudnionych było 13 osób.

³³ W Zespole Audytu Wewnętrznego zatrudnione były 4 osoby.

Należności na koniec 2009 r. z tytułu kwot głównych udzielonych pożyczek wynosiły 6.439,5 tys. zł, w tym należności przeterminowane 4.215,7 tys. zł. Należności te są dochodzone w postępowaniach ugodowych i egzekucyjnych.

3.16. Inne ustalenia kontroli

Na dzień 1 stycznia 2009 r. w Zasobie WRSP było 2.367.401 ha gruntów.

W 2009 r. powierzchnia gruntów przejętych do Zasobu WRSP zwiększyła się o 15.008 ha, w tym w wyniku realizacji zadań wynikających z ustawy *o kształtowaniu ustroju rolnego*. Trwale rozdysponowano grunty o powierzchni 148.640 ha, w tym 102.423 ha (68,9%) sprzedano. Pozostałe grunty (w ilości 46.217 ha) zostały m.in. przekazane jednostkom samorządu terytorialnego, Lasom Państwowym, regionalnym zarządom gospodarki wodnej (grunty pod wodami) oraz kościelnym osobom prawnym.

Na koniec 2009 r. w Zasobie WRSP pozostawało 2.233.769 ha gruntów.

W 2009 r. sprzedaż gruntów wyniosła 102.423 ha (w tym 101.130 ha dotyczyło gruntów rolnych, a 1.293 ha gruntów nierolnych) i stanowiła 98,5% wielkości zaplanowanej do sprzedaży (104.000 ha). Powierzchnia gruntów sprzedanych w 2009 r. była o 30,9% większa niż w 2008 r., kiedy to wyniosła 78.215 ha. Przeciętna cena sprzedaży 1 ha gruntów rolnych wyniosła 14.932 zł i była o 19,0% wyższa od uzyskanej w 2008 r.

Na koniec 2009 r. powierzchnia gruntów pozostających w Zasobie WRSP była o 133.632 ha mniejsza niż na koniec 2008 r., tj. o 5,6%, z czego:

- w dzierżawie było 1.685.667 ha (o 98.350 ha mniej niż na koniec 2008 r., tj. o 5,5%);
- w wieczystym użytkowaniu było 53.785 ha (o 1.234 ha mniej niż na koniec 2008 r., tj. o 2,2%);
- w trwałym zarządzie było 32.682 ha (o 190 ha mniej niż na koniec 2008 r., tj. o 0,6%);
- w administrowaniu produkcyjnym było 2.005 ha (o 282 ha mniej niż na koniec 2008 r., tj. o 12,3%);
- w innym zagospodarowaniu (w dożywotnim użytkowaniu, w bezumownym użytkowaniu, w użyczeniu) było 17.831 ha (o 1.045 ha mniej niż na koniec 2008 r., tj. o 5,5%);
- obce grunty (tj. grunty pod wodami płynącymi, dla których prawo rybackiego użytkowania przeszło z dniem 1 stycznia 2006 r. do regionalnych zarządów gospodarki wodnej; grunty należące do uczelni publicznych i jednostek samorządowych) stanowiły 109.973 ha (o 34.075 ha mniej niż na koniec 2008 r., tj. o 23,7%);
- do rozdysponowania pozostawało 331.826 ha (o 1.544 ha więcej niż na koniec 2008 r., tj. o 0,5%) - z których, według szacunków Agencji, ok. 60% nadaje się do zagospodarowania na cele rolnicze.

Powierzchnia wydzierżawionych gruntów na koniec 2009 r. stanowiła 99,2% powierzchni gruntów zaplanowanych jako pozostające w dzierżawie (1.700.000 ha). Średnioroczny czynsz dzierżawny za grunty ze wszystkich trwających w 2009 r. umów dzierżawy wyniósł 2,8 dt pszenicy za 1 ha, natomiast przeciętna wysokość czynszu dzierżawnego za grunty rolne w nowozawieranych umowach (tj. w 2009 r.) zmalała o 15,9% - z równowartości 6,9 dt pszenicy w 2008 r. do 5,8 dt w 2009 r.

W 2009 r. Agencja sprzedała 896 mieszkań, tj. 80,0% planowanej ilości (1.120), o 10 mieszkań mniej niż w 2008 r., a także przekazała nieodpłatnie (gminom, spółdzielniom mieszkańców) 270 mieszkań. Średnia cena sprzedanego mieszkania wyniosła 8.817 zł, tj. o 115,0% więcej od wielkości planowanej (4.100 zł).

Od dnia 30 stycznia 2004 r.³⁴ do końca grudnia 2009 r. osoby z uprawnieniami „zabuzańskimi” uczestniczyły w 1.802 przetargach nieograniczonych na sprzedaż nieruchomości Zasobu, z których 1.712 wygrały, w tym - w 15 przetargach w 2009 r., z których 10 wygrały. Na podstawie wygranych przetargów, z „zabużaniami” zawarto 732 umowy, w tym 12 umów w 2009 r. Ogółem „zabużanie” nabyli 5.239 ha o wartości wylicytowanej 74.725,0 tys. zł (średnia cena 14.264 zł za 1 ha), z czego 70.449,0 tys. zł (ok. 94%) przypadała do zapłaty tzw. „uprawnieniami”. W 2009 r. „zabużanie” nabyli 15 ha o wartości 750,0 tys. zł, z czego do zapłaty „uprawnieniami” przypadało 389,0 tys. zł (ok. 52%).

Począwszy od początku działania ustawy z dnia 11 kwietnia 2003 r. *o kształtowaniu ustroju rolnego* (tj. od dnia 16 lipca 2003 r.), do końca 2009 r. Agencja złożyła 572 notarialne oświadczenia o nabyciu nieruchomości rolnych do Zasobu WRSP w trybie pierwokupu lub wykupu, obejmujących powierzchnię 13.768 ha, o wartości z aktów notarialnych 126.655,0 tys. zł. W 2009 r. Agencja złożyła 19 oświadczeń dotyczących nabycia 687 ha, o łącznej wartości 6.982,0 tys. zł.

Po kontroli wykonania planów finansowych ANR w 2008 r., Najwyższa Izba Kontroli wnioskuje do Prezesa Agencji o:

- dokonanie analizy kosztów i zasadności zlecenia obsługi prawnej zewnętrznym kancelariom,
- przeprowadzenie pogłębionej analizy zasadności dokonywanych wypowiedzeń umów o pracę.

Powyższe wnioski zostały zrealizowane m.in. poprzez:

---

³⁴ Wejście w życie ustawy z dnia 12 grudnia 2003 r. *o zaliczaniu na poczet ceny sprzedaży albo opłat z tytułu użytkowania wieczystego nieruchomości Skarbu Państwa wartości nieruchomości pozostawionych poza obecnymi granicami państwa polskiego* (Dz. U. z 2004 r. Nr 6, poz. 39 ze zm. Uchylona z dniem 7 października 2005 r. ustawą z dnia 8 lipca 2005 r. *o realizacji prawa do rekompensaty z tytułu pozostawienia nieruchomości poza obecnymi granicami Rzeczypospolitej Polskiej* (Dz. U. Nr 169, poz. 1418 ze zm.).

- zlecenie, w Oddziałach Terenowych ANR oraz jgZ, obsługi prawnej zewnętrznym kancelariom, wyłącznie w sytuacjach uzasadnionych,
- dokonanie, w jednostkach organizacyjnych Agencji, analizy wypowiedzeń stosunków pracy, ze szczególnym uwzględnieniem spraw, w których sądy pracy uznały wypowiedzenia za nieuzasadnione.

4. Informacje dodatkowe o przeprowadzonej kontroli

4.1. Protokół

Wyniki kontroli omówiono na naradzie w toku kontroli w dniu 21 stycznia 2010 r. Protokół został podpisany bez zastrzeżeń przez Prezesa Agencji Nieruchomości Rolnych w dniu 26 marca 2010 r.

4.2. Wystąpienie pokontrolne

Wystąpienie pokontrolne skierowano do Prezesa Agencji Nieruchomości Rolnych w dniu 13 kwietnia 2009 r.

W wystąpieniu pokontrolnym Najwyższa Izba Kontroli przedstawiła wniosek dotyczący przestrzegania trybu wypowiedzania stosunku pracy, określonego w *Kodeksie pracy*.

Do ocen, uwag i wniosku zawartych w tym wystąpieniu nie zostały wniesione zastrzeżenia.

W odpowiedzi z dnia 26 kwietnia 2010 r. na wystąpienie pokontrolne, Prezes Agencji powiadomił NIK o sposobie realizacji ww. wniosku, stwierdzając, że pismem z dnia 19 kwietnia 2010 r. polecił Dyrektorom OT ANR bezwzględne przestrzeganie art. 38 § 1 *Kodeksu pracy*, który nakłada na pracodawcę obowiązek konsultacji zamiaru wypowiedzenia umowy o pracę zawartej na czas nieokreślony z reprezentującą pracownika zakładową organizacją związkową. W przypadku niezastosowania się do tego polecenia, wobec Dyrektorów OT ANR zostaną wyciągnięte konsekwencje służbowe.

4.3. Finansowe rezultaty kontroli

Uzyskane w toku kontroli korzyści finansowe wyniosły 36,2 tys. zł i dotyczyły odzyskanych - w wyniku realizacji wniosku pokontrolnego NIK z 2006 r. - środków pieniężnych nienależnie pobranych przez b. Prezesa ANR.

5. Załączniki

Załącznik Nr 1

Wykonanie planu finansowego Zasobu Własności Rolnej Skarbu Państwa w 2009 r.

L.p.	Wyszczególnienie	wykonanie 2008 r.	2009 r.					
			plan - ustawa budżetowa	plan po zmianach, zatwierdzony przez MRiRW	wykonanie 2009 r.	6:3	6:4	6:5
			[w tys. zł]			[w %]		
1	2	3	4	5	6	7	8	9
I.	PRZYCHODY OGÓLEM	2.192.482,0	2.457.000,0	2.457.000,0	2.432.757,0	111,0	99,0	99,0
1.	PRZYCHODY WŁASNE	2.192.482,0	2.457.000,0	2.457.000,0	2.432.757,0	111,0	99,0	99,0
1.1.	Przychody ze sprzedaży mienia Zasobu	1.289.123,0	1.658.000,0	1.658.000,0	1.800.785,0	139,7	108,6	108,6
1.2.	Przychody z odpłatnego korzystania z mienia Zasobu	468.432,0	504.000,0	504.000,0	322.363,0	68,8	64,0	64,0
1.3.	Inne przychody z gospodarowania mieniem Zasobu	108.932,0	80.000,0	80.000,0	117.581,0	107,9	147,0	147,0
1.4.	Przychody finansowe	300.916,0	190.000,0	190.000,0	162.945,0	54,2	85,8	85,8
1.4.1.	z tego: - odsetki	151.235,0	160.000,0	160.000,0	145.425,0	96,2	90,9	90,9
1.4.2.	- inne	149.681,0	30.000,0	30.000,0	17.520,0	11,7	58,4	58,4
1.5.	Pozostałe przychody	25.079,0	25.000,0	25.000,0	29.082,0	116,0	116,3	116,3
II.	KOSZTY OGÓLEM	2.307.851,0	2.113.400,0	2.113.400,0	2.172.571,0	94,1	102,8	102,8
1.	Przekazy zewnętrzne	1.306.310,0	1.195.000,0	1.195.000,0	1.263.588,0	96,7	105,7	105,7
1.1.	z tego: - nadwyżka wpływów nad wydatkami przekazywana do budżetu państwa	824.439,0	543.000,0	543.000,0	705.487,0	85,6	129,9	129,9
1.2.	- zasilenie Funduszu Rekompensacyjnego	481.871,0	652.000,0	652.000,0	558.101,0	115,8	85,6	85,6
2.	Środki na koszty funkcjonowania Agencji	127.970,0	139.600,0	139.600,0	139.600,0	109,1	100,0	100,0
3.	Koszty gospodarowania mieniem Zasobu	873.571,0	778.800,0	778.800,0	769.383,0	88,1	98,8	98,8
3.1.	z tego: - amortyzacja	158.064,0	153.000,0	153.000,0	145.749,0	92,2	95,3	95,3
3.2.	- materiały i energia	19.659,0	22.000,0	22.000,0	20.849,0	106,1	94,8	94,8
3.3.	- remonty	25.409,0	47.000,0	47.000,0	26.914,0	105,9	57,3	57,3
3.4.	- usługi obce	69.382,0	107.000,0	107.000,0	76.240,0	109,9	71,3	71,3
3.5.	- wynagrodzenia (z narzutami), w tym:	77.071,0	88.300,0	88.300,0	83.043,0	107,8	94,0	94,0
3.5.1.	- wynagrodzenia	64.398,0	73.400,0	73.400,0	69.578,0	108,1	94,8	94,8
3.5.2.	- składki na ubezpieczenia społeczne	9.373,0	11.000,0	11.000,0	10.142,0	108,2	92,2	92,2
3.5.3.	- Fundusz Pracy	1.494,0	1.800,0	1.800,0	1.470,0	98,4	81,7	81,7
3.5.4.	- inne świadczenia na rzecz pracowników	1.806,0	2.100,0	2.100,0	1.853,0	102,6	88,2	88,2
3.6.	- bezzwrotna pomoc finansowa dla jednostek sektora finansów publicznych	36.932,0	57.500,0	57.500,0	35.841,0	97,1	62,3	62,3
3.7.	- bezzwrotna pomoc finansowa dla pozostałych jednostek	6.253,0	9.000,0	9.000,0	6.568,0	105,0	73,0	73,0
3.8.	- pozostałe koszty rodzajowe	5.995,0	7.500,0	7.500,0	8.123,0	135,5	108,3	108,3
3.9.	- pozostałe koszty operacyjne, w tym:	125.665,0	117.500,0	117.500,0	110.488,0	87,9	94,0	94,0
3.9.1.	- odpisy aktualizujące należności	93.321,0	100.000,0	100.000,0	94.676,0	101,5	94,7	94,7
3.9.2.	- odpisy przedawnionych, umorzonych i nieściągalnych należności	2.256,0	8.700,0	8.700,0	3.713,0	164,6	42,7	42,7
3.9.3.	- kary i odszkodowania	*	600,0	600,0	2.562,0	-	427,0	427,0
3.10.	- podatki i opłaty	49.519,0	60.000,0	60.000,0	53.654,0	108,4	89,4	89,4
3.11.	- koszty finansowe, w tym:	299.632,0	110.000,0	110.000,0	201.912,0	67,4	183,6	183,6
3.11.1.	- inne	299.632,0	110.000,0	110.000,0	201.912,0	67,4	183,6	183,6
III.	WYNIK FINANSOWY (poz. I - II)	-115.369,0	343.600,0	343.600,0	260.186,0	-225,5	75,7	75,7
IV.	Limit poręczeń i gwarancji kredytowych	2.925,0	30.000,0	30.000,0	345,0	11,8	1,2	1,2
V.	Wydatki majątkowe (zakup gruntów w ramach pierwokupu i wykupu)	19.125,0	100.000,0	50.000,0	5.730,0	30,0	5,7	11,5
VI.	Należności	1.458.386,0	1.602.000,0	1.602.000,0	1.657.313,0	113,6	103,5	103,5
VII.	Zobowiązania	1.285.176,0	895.000,0	895.000,0	947.117,0	73,7	105,8	105,8
VIII.	Średnioroczna liczba zatrudnionych w jgZ (w przeliczeniu na pełne etaty)	1.301,0	1.400,0	1.400,0	1.311,0	100,8	93,6	93,6

* Pozycja „kary i odszkodowania” nie była wyodrębniana w planach finansowych do roku 2008.

Załącznik Nr 2

Wykonanie planu finansowego Agencji Nieruchomości Rolnych w 2009 r.

L.p.	Wyszczególnienie	Wykonanie 2008 r.	2009 r.					
			plan - ustawa budżetowa	plan po zmianach*	wykonanie 2009 r.	6:3	6:4	6:5
			[w tys. zł]			[w %]		
1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.
I.	PRZYCHODY OGÓŁEM	136.251,0	146.600,0	146.600,0	145.350,0	106,7	99,1	99,1
1.	Przychody własne	136.251,0	146.600,0	146.600,0	145.350,0	106,7	99,1	99,1
1.1.	z tego: - środki na koszty funkcjonowania	127.970,0	139.600,0	139.600,0	139.600,0	109,1	100,0	100,0
1.2.	- pozostałe przychody	8.281,0	7.000,0	7.000,0	5.750,0	69,4	82,1	82,1
II.	KOSZTY OGÓŁEM	126.414,0	152.600,0	152.600,0	138.580,0	109,6	90,8	90,8
1.	z tego: - amortyzacja	4.777,0	6.000,0	6.000,0	4.556,0	95,4	75,9	75,9
2.	- materiały i energia	4.031,0	5.000,0	5.000,0	4.437,0	110,1	88,7	88,7
3.	- remonty	1.636	3.100,0	3.100,0	1.246,0	76,2	40,2	40,2
4.	- pozostałe usługi obce	11.729,0	15.000,0	15.000,0	12.611,0	107,5	84,1	84,1
5.	- wynagrodzenia	80.677,0	91.400,0	91.400,0	89.786,0	111,3	98,2	98,2
6.	- składki na ubezpieczenie społeczne	9.976,0	13.700,0	13.700,0	11.389,0	114,2	83,1	83,1
7.	- składki na Fundusz Pracy	1.886,0	2.300,0	2.300,0	1.857,0	98,5	80,7	80,7
8.	- inne koszty funkcjonowania	11.703,0	16.100,0	16.100,0	12.697,0	108,5	78,9	78,9
III.	WYNIK FINANSOWY (poz. I - II)	9.838,0	-6.000,0	-6.000,0	6.769,0	68,8	-112,8	-112,8
IV	Dotacja z budżetu państwa	1,0	50,0	47,0	1,0	100,0	2,0	2,1
1.	Dotacja celowa	1,0	50,0	47,0	1,0	100,0	2,0	2,1
V.	Wydatki majątkowe	4.295,0	5.000,0	5.000,0	2.085,0	48,6	41,7	41,7
VI.	Należności	9.822,0	5.500,0	5.500,0	4.509,0	45,9	82,0	82,0
VII.	Zobowiązania	24.509,0	10.000,0	10.000,0	5.729,0	23,4	57,3	57,3
	Średnioroczna liczba zatrudnionych (w przeliczeniu na pełne etaty)	920,0	960,0	960,0	938,0	102,0	97,7	97,7

* Zmiana wynikająca z ustawy z dnia 17 lipca 2009 r. o zmianie ustawy budżetowej na rok 2009 r. (Dz. U. Nr 128, poz. 1057).

Załącznik Nr 3

Kierunki rozdysponowania środków finansowych stanowiących mienie Zasobu Własności Rolnej Skarbu Państwa w 2009 r.

L.p.	Wyszczególnienie	wykonanie 2008 r.	plan - ustawa budżetowa	plan po zmianach, zatwierdzony przez MRiRW	wykonanie 2009 r.	6:3	6:4	6:5
1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.
I.	Stan środków pieniężnych na początek roku	1.024.267,0	791.600,0	791.600,0	927.688,0	90,6	117,2	117,2
II.	Wpływy z zagospodarowania mienia Zasobu	1.931.825,0	2.093.000,0	2.093.000,0	1.943.633,0	100,6	92,9	92,9
1.	Ze sprzedaży mienia Zasobu	1.371.897,0	1.592.000,0	1.592.000,0	1.491.975,0	108,8	93,4	93,7
2.	Z odpłatnego korzystania z mienia Zasobu	493.536,0	456.000,0	456.000,0	407.241,0	82,5	89,3	89,3
3.	Inne z działalności w zakresie gospodarowania i rozporządzania mieniem Zasobu	66.393,0	45.000,0	45.000,0	44.417,0	66,9	98,7	98,7
3.1.	- odsetki od środków na rachunkach bankowych	45.055,0	21.200,0	21.200,0	31.167,0	69,2	147,0	147,0
III.	Wydatki ogółem	2.042.670,0	2.216.600,0	2.216.600,0	2.054.626,0	100,6	92,7	92,7
1.	Przekazy zewnętrzne	1.559.864,0	1.512.000,0	1.512.000,0	1.536.310,0	98,5	101,6	101,6
1.1.	- wpłata do budżetu państwa	929.017,0	672.000,0	672.000,0	824.439,0	88,8	122,7	122,7
1.2.	- zasilenie Funduszu Rekompensacyjnego	630.847,0	840.000,0	840.000,0	711.871,0	112,9	84,8	84,7
2.	Środki na koszty funkcjonowania Agencji	128.016,0	139.600,0	139.600,0	139.610,0	109,1	100,0	100,0
3.	Wydatki w zakresie gospodarowania mieniem Zasobu	354.790,0	565.000,0	565.000,0	378.706,0	106,7	67,0	67,0
3.1.	- inwestycje i remonty, w tym:	63.789,0	175.000,0	175.000,0	77.930,0	122,2	44,5	44,5
3.1.1.	- inwestycje i remonty dotyczące mienia Zasobu	44.665,0	75.000,0	125.000,0	72.200,0	161,7	96,3	57,8
3.1.2.	- realizacja ustawy o kształtowaniu ustroju rolnego	19.125,0	100.000,0	50.000,0	5.730,0	30,0	5,7	11,5
3.2.	- bezzwrotna pomoc finansowa	43.120,0	66.500,0	66.500,0	42.572,0	98,7	64,0	64,0
3.3.	- utrzymanie zasobów mieszkaniowych	1.540,0	2.500,0	2.500,0	1.430,0	92,9	57,2	57,2
3.4.	- utrzymanie mienia niezagospodarowanego	37.091,0	49.000,0	49.000,0	39.164,0	105,6	79,9	79,9
3.5.	- wydatki związane z rozdysponowaniem mienia	45.074,0	72.000,0	72.000,0	48.005,0	106,5	66,7	66,7
3.6.	- pozostałe wydatki, z tego:	74.648,0	96.000,0	96.000,0	70.745,0	94,8	73,7	73,4
3.6.2.	- wpłaty do US z tytułu VAT	55.123,0	60.000,0	60.000,0	44.502,0	80,7	74,2	74,2
3.6.3.	- inne wydatki	19.526,0	36.000,0	36.000,0	26.242,0	134,4	72,9	72,9
3.7.	- wydatki dotyczące jgZ	89.528,0	104.000,0	104.000,0	98.860,0	110,43	95,1	95,1
IV.	Różnica wpływów i wydatków (poz. II - III)	-110.845,0	-123.600,0	-123.600,0	-110.993,0	100,1	89,8	89,8
1.	Różnica wpływów i wydatków do odprowadzenia w roku następnym	824.439,0	543.000,0	543.000,0	705.488,0	85,6	129,9	129,9
V.	Pozostałe przepływy	14.266,0	-5.000,0	-5.000,0	-12.241,0	-85,8	244,8	244,8
1.	Splata pożyczek	7.205,0	5.000,0	5.000,0	4.410,0	61,2	88,2	88,2
2.	Pozostałe rozrachunki	7.061,0	-10.000,0	-10.000,0	-16.650,0	-235,8	166,5	166,5
VI.	Stan środków pieniężnych na koniec roku	927.688,0	663.000,0	663.000,0	804.454,0	86,7	121,3	121,3

Załącznik Nr 4

Zatrudnienie i wynagrodzenia *

L.p.	Wyszczególnienie	2008 rok			2009 rok					10 : 5
		Wykonanie			Plan		Wykonanie			
		Przeciętne zatrudnienie w przeliczeniu na pełne etaty	Wynagrodzenie	Przeciętne miesięczne wynagrodzenie przypadające na etat	Przeciętne zatrudnienie w przeliczeniu na pełne etaty	Wynagrodzenie	Przeciętne zatrudnienie w przeliczeniu na pełne etaty	Wynagrodzenie	Przeciętne miesięczne wynagrodzenie przypadające na etat	
osoby	tys. zł	zł	osoby	tys. zł	osoby	tys. zł	zł	%		
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
1.	Agencja z jgZ	2.221	135.584	5.087			2.247	149.762	5.554	109,2
	w tym:									
1.1.	Agencja	920	77.688	7.037	960	91.400	938	86.682	7.701	109,4
	w tym:									
1.2.	Biuro Prezesa	185	19.789	8.914	-	-	186	22.135	9.917	111,3
	w tym:									
	- Prezes	1	219	18.250	-	-	1	238	19.833	108,7
	- wiceprezesa	2	435	17.683	-	-	2	474	19.750	111,7
	- Główny Księgowy	1	260	21.667**	-	-	1	262	21.833**	100,8
1.3.	OT ANR	735	57.899	6.565	-	-	752	64.547	7.153	109,0
1.4.	jgZ	1.301	57.896	3.708	1.400	73.400	1.311	63.080	4.010	108,2

* Wynagrodzenia bez nagród jubileuszowych i odpraw (kolumny: 4, 5, 7, 9 i 10).

** Przeciętne wynagrodzenie Głównego Księgowego bez nagrody rocznej wyniosło: w 2008 r. - 17.687 zł, w 2009 r. - 18.885 zł.

Załącznik Nr 5

Kalkulacja oceny końcowej wykonania planów finansowych Agencji Nieruchomości Rolnej i Zasobu Własności Rolnej Skarbu Państwa

Oceny wykonania planów finansowych Agencji Nieruchomości Rolnych i Zasobu Własności Rolnej Skarbu Państwa dokonano stosując kryteria³⁵ oparte na wskaźnikach wartościowych opracowanych przez NIK i opublikowanych w Analizie wykonania budżetu państwa i założeń polityki pieniężnej w 2009 roku.

I. Agencja Nieruchomości Rolnych

Przychody P: 145.350,0 tys. zł

Koszty K: 138.580,0 tys. zł

Łączna kwota G (P + K): 283.930,0 tys. zł

Waga przychodów w łącznej kwocie: $W_p = P : G = 0,5119$

Waga kosztów w łącznej kwocie: $W_k = K : G = 0,4881$

Nieprawidłowości w przychodach: nie wystąpiły.

Ocena cząstkowa przychodów: pozytywna (5)

Nieprawidłowości w kosztach: nie wystąpiły.

Ocena cząstkowa kosztów: pozytywna (5)

Wynik końcowy W: $5 \times 0,5119 + 5 \times 0,4881 = 2,560 + 2,440 = 5,0$

Ocena końcowa - pozytywna

---

³⁵ Por.: http://bip.nik.gov.pl/pl/bip/metodyka_kontroli/px_kryteria_oc_wyk_budz_2010.pdf

II. Zasób Własności Rolnych Skarbu Państwa

Przychody P: 2.432.757,0 tys. zł

Koszty K: 2.172.571,0 tys. zł

Łączna kwota G (P + K): 4.605.328,0 tys. zł

Waga przychodów w łącznej kwocie: $W_p = P : G = 0,5282$ Waga kosztów w łącznej kwocie: $W_k = K : G = 0,4718$

Nieprawidłowości w przychodach nie wystąpiły

Ocena częściowa przychodów: pozytywna (5)

Nieprawidłowości w kosztach nie wystąpiły

Ocena częściowa kosztów: pozytywna (5) Wynik końcowy W: $5 \times 0,5282 + 5 \times 0,4718 = 2,641 + 2,359 = 5,0$ **Ocena końcowa - pozytywna**

Załącznik Nr 6

Wykaz organów, którym przekazano informację o wynikach kontroli

1. Prezydent Rzeczypospolitej Polskiej
2. Marszałek Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej
3. Marszałek Senatu Rzeczypospolitej Polskiej
4. Prezes Rady Ministrów
5. Sejmowa Komisja Finansów Publicznych
6. Sejmowa Komisja do Spraw Kontroli Państwowej
7. Sejmowa Komisja Rolnictwa i Rozwoju Wsi
8. Minister Finansów
9. Minister Rolnictwa i Rozwoju Wsi
10. Minister Sprawiedliwości
11. Szef Centralnego Biura Antykorupcyjnego
12. Biuro Bezpieczeństwa Narodowego
13. Prezes Agencji Nieruchomości Rolnych